

MIĘDZY ŻŁOTYM A SREBRNYM WIEKIEM KULTURY HISZPAŃSKIEJ OLSZTYN, 25-27 WRZEŚNIA 2007

Organizatorzy: Ambasada Hiszpanii w Polsce, Instytut Cervantesa w Warszawie, Instytut Filozofii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Instytut Kulturoznawstwa Olsztyńskiej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Olsztynie.

Międzynarodowa konferencja, która odbyła się we wrześniu bieżącego roku w Tomaszku koło Olsztyna, wpisuje się w cykl spotkań poświęconych myśli i kulturze hiszpańskiej. Nawiązuje do ubiegłorocznego olsztyńskiego seminarium pt. „Hiszpańska myśl filozoficzna i społeczna. Rekonesanse” (Olsztyn, 16-17 marca 2006), zorganizowanego pod auspicjami Ambasady Hiszpanii w Polsce i Instytutu Cervantesa w Warszawie, które w założeniu miało zainaugurować cykliczne dyskusje hiszpańskich i polskich uczonych na temat najwartościowszych dzieł hiszpańskiej kultury, zwłaszcza zaś dokonań filozoficznych. Organizatorzy mieli na uwadze przede wszystkim trzy cele, które wydają się mieć charakter nieprzemijający: zintegrowanie polskich uczonych zajmujących się profesjonalnie kulturą (przede wszystkim filozofią) hiszpańską, przynajmniej częściowe zaspokojenie rosnącego zapotrzebowania olsztyńskich studentów i szerszej publiczności na wiedzę o kulturze Hiszpanii oraz umożliwienie, zwłaszcza młodym ludziom, spotkania z mniej znaną w Polsce dziedziną badań humanistycznych. Spotkanie to miało charakter rekonesansu, pierwszego – dla wielu – zetknięcia się z szerzej prezentowaną problematyką badań nad kulturą hiszpańską i iberoamerykańską. Jego trwałym efektem jest praca pt. *Z kultury hiszpańskiej i latynoamerykańskiej. Filozofia – literatura – mistyka* (Olsztyn 2006). O olsztyńskim spotkaniu mówiono na licznych spotkaniach naukowych i konferencjach w Hiszpanii (w tym także na odbywającym się we wrześniu 2006 r. XV Seminario de Historia de la Filosofía Española e Iberoamericana w Salamance) czy na imprezach organizowanych przez Asociación del Hispanismo Filosófico, kierowaną przez Jose Luisa More, uczestnika konferencji olsztyńskiej.

Hasło tegorocznej konferencji – „Między złotym a srebrnym wiekiem kultury hiszpańskiej” – zostało nieco bardziej sprecyzowane niż temat spotkania ubiegłorocznego, niemniej nadal na tyle szeroko, by pozostać otwarte na różnorodność

przedmiotów refleksji oraz perspektyw interpretacyjnych. Zachęcając uczonych i studentów do udziału w konferencji, organizatorzy argumentowali, iż bogactwo, różnorodność i uniwersalne walory myśli i sztuki hiszpańskiej stanowiły przez stulecia źródło inspiracji kultury światowej, zapoczątkowywały nowe idee oraz kształtowały postawy intelektualne, etyczne i estetyczne w wymiarze powszechnym. W pewnej mierze również określają one nasze dzisiejsze życie i dlatego zasługują, by podjąć nad nimi refleksję i wskazać to, co w nich do dzisiaj żywe i inspirujące.

Kongres, zainaugurowany przez władze obu organizujących go olsztyńskich uczelni, rozpoczął się wykładem cieszącej się międzynarodowym uznaniem wybitnej znawczyni teatru hiszpańskiego, autorki wielu znaczących w światowej iberystyce publikacji, prof. Urszuli Aszyk z Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego. Prof. Aszyk przedstawiła szeroką wizję hiszpańskiego teatru „złotego wieku”. Do tej tematyki nawiązywał m.in. referat kolejnej wybitnej ekspertki w tej dziedzinie – kierującej Zakładem Iberyistyki na Uniwersytecie Wrocławskim prof. Beaty Baczyńskiej, która mówiła o topice „złotego wieku” w twórczości Calderona de la Barca. Pierwszego dnia wystąpił także światowej sławy hispanista prof. Nelson Orringer z Uniwersytetu Connecticut w USA. Przedstawił on panoramę twórczości hiszpańskiego „srebrnego wieku”. W swoim referacie nawiązywał często do polskiej twórczości filozoficznej i artystycznej. Pierwszy dzień spotkania zakończyło piękne wystąpienie prof. Stephanie Orringer, mówiącej o mistycznej poezji Pedro Salinasa i cytującej jego strofy. Referaty prof. Urszuli Aszyk i prof. Nelsona Orringera zakreśliły czasowe i ideowe granice, w których poruszały się późniejsze rozważania uczestników konferencji.

Referat o kondycji hiszpańskiej filozofii w dobie Oświecenia prof. Jose Marii Garcii Gómeza-Herasa z Uniwersytetu w Salamance, znanego w Hiszpanii m.in. z prac diagnozujących współczesność, przesuwał konferencyjne rozważania ku czasom nam bliższym. Mogliśmy się m.in. zaznajomić z koncepcją dr. hab. Mieczysława Jagłowskiego z Instytutu Filozofii UWM, który mówił o obecności idei gnostyckich w kulturze Hiszpanii.

Ostatnim akcentem konferencji był „okrągły stół” (*mesa redonda*) poświęcony myśli wybitnego filozofa hiszpańskiego Pedra Laina Entralgo. Moderatorem tego spotkania był dyrektor ds. kultury Instytutu Cervantesa w Warszawie, Juan Dawid Marina López. Zarys poglądów Laina Entralgo przedstawił jego uczeń, przyjaciel i intelektualny spadkobierca, członek Hiszpańskiej Akademii Królewskiej, prof. Diego Gracia Guillen z Uniwersytetu Complutense w Madrycie. Za stołem zasiadli także dr Krzysztof Urbanek z Wyższej Szkoły im. Bogdana Jańskiego w Warszawie i dr Górski z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyskusja nad myślą Laina Entralgo niespodziewanie została skierowana

ku okolicznościom społecznym i politycznym, w jakich ten filozof tworzył, wywołując niemałe kontrowersje między uczestnikami.

W trakcie trwania obrad odbyła się również prezentacja nowości wydawniczych. Kongres zamknął radca Ambasady Hiszpanii w Warszawie Jose Manuel Ramirez Arrazola, który przybył do Tomaszkowa wraz z małżonką.

Wielu uczestników konferencji podkreślało potrzebę kontynuacji tego rodzaju interdyscyplinarnych spotkań, otwartych na te dziedziny badań, które są znacznie mniej znane. Niewątpliwie kongres w Tomaszowie był bardzo dobrą okazją do poszerzenia horyzontów intelektualnych i nawiązania osobistych kontaktów z wybitnymi ekspertami reprezentującymi różne dziedziny humanistyki. Dlatego zamierzamy w przyszłości organizować w Olsztynie kolejne konferencje poświęcone kulturze Hiszpanii, najlepiej w cyklu dwuletnim. Zapraszamy na nie już dzisiaj. Najbliższy planujemy na rok 2009.

Marta Śliwa